

"Mü'min kardeşine adâvet eder, insanların hayat-ı içtimaiyesinde bir fesat âleti olur." Buradaki "fesat aleti olmak" kısmını açar mısınız?

"İnsan, garaz damarıyla, sinek kanadı kadar bir seyyie ile dağ gibi hasenâtı örter, unuttur, mü'min kardeşine adâvet eder, insanların hayat-ı içtimaiyesinde bir fesat âleti olur."(1)

Garaz; birine karşı güdülen kapalı düşmanlık, kötülük etme isteğidir.

Fesat kelime olarak; **karışıklık, fenalık, kötülük, bozgunculuk, fitne** gibi anlamlara geliyor.

"**Fesat aleti**" denildiğinde ise; **bozma aleti, karıştırma aracı, şer makinesi** gibi anlamlara gelir. Çok suç işleyen birisine nasıl **suç makinesi** deniliyor ise, niyeti kötü ve bozuk olan bir adam da potansiyel bir şekilde **fesat aleti** yani bozguncu anlamına gelir.

İnsanın niyeti bozuk olursa, toplumsal hayatın düzen ve ahengini bozması çok kolay olur. Marjinal terör örgütlerinin (*devlet gibi düzenli ve güçlü bir mekanizma bile bazen bunlar karşısında aciz kalabiliyor*) ülke düzenini bozması, insanları endişe ve korku içine düşürmesi bundandır.

Bir tek insan, koca bir sistemi tek başına karıştırabilir; hatta bazen o sistemin yıkılmasına sebebiyet verebilir. İnsan bu anlamda bir **fesat aleti**, bir **bozguncu makine** hüviyetine bürünebilir, insanda bu potansiyel vardır. Bazen koca bir fabrikayı, çarkları arasına sıkışan veya sıkıştırılan bir küçük parça durdurabildiği gibi, bir fabrika hükmündeki bir toplumu, bir insan fesatla yok edebilir. Tarih bu gibi insanları çokça kaydetmiştir.

Semavi dinlerin en büyük vazifesi ise; insanın bu şer cihetini ıslah ve terbiye edip, hayrın galip gelmesini sağlamaktır.

(1) bk. [Lem'alar, On üçüncü Lem'a.](#)